

Отримано: 25 лютого 2019 року

Прорецензовано: 9 березня 2019 року

Прийнято до друку: 20 травня 2019 року

e-mail: may.zhulinska@ukr.net

DOI: 10.25264/2519-2558-2019-6(74)-8-10

Жулінська М. О. Сучасні тенденції створення англійських неологізмів. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: серія «Філологія»*. Острог: Вид-во НаУОА, 2019. Вип. 6(74), червень. С. 8–10.

УДК 811.111'373.43'373.611

Жулінська Майя Олександрівна,кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземних мов та перекладу факультету міжнародних відносин
Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ СТВОРЕННЯ АНГЛІЙСЬКИХ НЕОЛОГІЗМІВ

Стаття присвячена аналізу сучасних тенденцій виникнення лексичних інновацій в англійській мові. Мета статті полягає у визначенні специфіки виникнення і функціонування популярних неологізмів англійської мови.

Об'єктом вивчення даного дослідження стали нові слова, що з'явилися в англійській мові за останній рік. Подано короткий огляд теоретичних підходів до проблеми вивчення неологізмів. Здійснено розподіл англійських неологізмів за тематичними групами, визначено сфери їх вживання. Подано приклади найцікавіших нових слів і виразів, досліджено здатність лексичних новоутворень відображати тенденції розвитку сучасного суспільства.

Ключові слова: неологізм, тематична група, семантична мікрогрупа, сучасні технології, сфера діяльності.

Maya Zhulinska,Candidate of Philological Sciences (Ph. D.), Associate Professor at the Department of Foreign Languages and Translation,
International Relations Faculty Lesia Ukrainka Eastern European National University

CURRENT TRENDS IN THE CREATION OF ENGLISH NEOLOGISMS

The article is devoted to the analysis of the current trends in the creation of new words in English.

The article presents the analysis of the latest new words in modern English language. The purpose of the article is to define the specificity of the emergence and functioning of popular English neologisms. The objects of the research are new words which have appeared in the language during the recent year. A brief review of theoretical approaches to the problem of studying neologisms has been given.

The distribution of neologisms according to thematic groups has been carried out. Ten following thematic groups have been distinguished: "Human being in the modern world", "Ecology", "Medicine", "Gastronomy", "Politics", "Technology", "Finance, trade", "Work", "Law", "Recreation, sport". Four semantic microgroups ("Character, habits, behavior, relationships", "human being in the world of modern technology", "appearance", "emotion, feeling, state") have been studied within the thematic group "Human being in the modern world". Examples of the most interesting new words and expressions have been given; the most widespread spheres of their functioning have been specified; the ability of lexical innovations to reflect modern tendencies that occur in society has been studied. The use of neologisms for reaching the communicative aims has been defined.

Key words: neologism, thematic group, semantic microgroup, modern technologies, sphere of activity.

Постановка наукової проблеми та її значення. Англійська мова є мовою глобального спілкування, тому процеси неологізації в ній повинні бути предметом постійного вивчення в інтересах розвитку не тільки лінгвістичної науки, а й перекладознавства, міжкультурної комунікації, в тому числі в науково-професійній сфері і в бізнесі. Мовна підготовка є частиною програми підготовки фахівців в будь-якій сфері діяльності. Розвиток комунікативної мовної компетенції, виховання білінгвальної особистості студента, здатного ефективно спілкуватися з представниками інших культур, також передбачає вміння орієнтуватися в неологічному просторі англійської мови. Все це обумовлює необхідність і практичну значимість дослідження нової лексики.

Аналіз досліджень цієї проблеми. Більшість досліджень провідних вчених у галузі вивчення неологізмів ґрунтуються на класичному структурно-семантичному підході, який досліджує їх структуру і семантику, способи творення і особливості вживання, їх вплив на мову і зміни, що вони зумовлюють. Але особливого значення набувають і інші підходи до вивчення нової лексики: соціолінгвістичний, когнітивний, функціональний і прагматичний (В. І. Заботкіна, І. В. Андрусак, Н. Д. Арутюнов, Р. Берчфільд, О. Л. Боярська, В. Г. Гак, О. Д. Мешков, Ю. О. Жлуктенко, Ю. А. Зацний, Н. К. Ізулікін, С. М. Єнікеева, К. В. Ковтун, С. С. Кубрякова, Р. К. Махачашвілі, О. М. Позднякова, В. Н. Телія, Н. Г. Брагіна, В. М. Телія). Проте, природа цього складного феномена залишається сьогодні у багатьох аспектах відкритим питанням. Існують труднощі у визначенні впливу екстралінгвальних чинників на зміну якісного складу англійської сучасної мови.

Мета і завдання статті. Основна мета дослідження полягає у визначенні специфіки виникнення і функціонування популярних неологізмів англійської мови.

Завдання нашого дослідження полягає у класифікації і здійсненні лексичного аналізу обраних неологізмів за 2018 рік.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. Матеріалом даного дослідження стали неологізми 2018 року, включені в сучасні словники англійської мови, англомовні періодичні видання та соціальні мережі, які охоплюють різні сфери людської діяльності. Серед них досить чітко виділяються десять тематичних груп: "Людина у сучасному світі", "Екологія", "Медицина", "Гастрономія", "Політика", "Технології", "Фінанси, торгівля", "Робота", "Закон", "Відпочинок, спорт".

Розглянемо найцікавіші приклади лексичних інновацій, які з'явилися в англійській мові у 2018 році. Слід зазначити, що у даному дослідженні ми надаємо власне тлумачення нових слів, оскільки перекладу більшості неологізмів українською ще не було представлено в жодних джерелах.

Людина у сучасному світі. Ми виділяємо 4 семантичні мікрогрупи в межах цієї тематичної групи. Найбільшою за кількістю лексичних новоутворень виявилася мікрогрупа "характер, звички, поведінка, взаємовідносини": *snowflake* –

надмірно чутлива людина; **swag** – крутий, впевнений в собі; **bougie** – “мажор”, людина, зацікавлена в багатстві і респектабельності; **smober** – особа, яка кидає курити; **monster parents** – надмірно авторитарні і турботливі батьки; **elationship** – онлайн-відносини; **generation mute** – молодь, яка надає перевагу письмовим формам спілкування; **frousin** – двоюрідний брат і друг одночасно; **bropropriation** (синонім **hepeating**) – ситуація, коли чоловік видає ідею жінки за свою власну; **LAT** (*living apart together*) – тип романтичних відносин, при якому пара не живе разом; **stashing** – практика не розповідати нікому про людину, з якою ви перебуваєте в стосунках; **speed mating** – спосіб швидкого знайомства протягом відвідування заходу. Неологізм **gender-fluid** яскраво відображає явище, яке поширилося в останні кілька років, коли людина не може віднести себе ні до однієї зі статей, тобто страждає від *гендерної невизначеності* [1, 2, 3, 4, 5].

Мікрогрупа “людина у світі сучасних технологій” охоплює найменування, пов’язані з діяльністю людини в Інтернеті і соцмережах, оскільки з розвитком комп’ютерних технологій виникає потреба в нових номінаціях: **bitheads** – інвестори, захоплені сучасною біткоїновою лихоманкою; **memer** – той, хто створює або використовує мему; **cyberloafing** – занурення в онлайн-діяльність замість виконання своїх обов’язків протягом робочого часу; **vaguebooking** – повідомлення у соцмережах, що спонукають людей висловлювати стурбованість [1, 4, 5].

Цікавими виявилися лексичні інновації мікрогрупи “зовнішній вигляд”, які характеризують людину за її зовнішніми ознаками, фізичною природою, відношенням до моди: **selfegenic** – той, хто виглядає дуже привабливим на селфі; **hypebeast** – молода людина, захоплена дорогим дизайнерським одягом; **MAMIL** (*middle-aged man in lycra*) – чоловік середнього віку, який їздить на дорожньому велосипеді і витрачає багато грошей на одяг, аксесуари і так далі [1, 4].

Мікрогрупа “емоції, почуття, стан” виявилася нечисленною за кількістю нових слів: **range anxiety** – занепокоєння водія електричного автомобіля, що машина заглохне, перш ніж досягне свого призначення; **hangry** – роздратований через почуття голоду; **maranoia** – занепокоєння марафонців перед змаганням [1, 2].

Екологія. Ряд нових лексико-семантичних варіантів з’являються в мові в якості номінацій в області екології, часто їх виникнення спричинено стурбованістю у зв’язку з загостренням екологічної ситуації в світі: **plastic footprint** – вимірювання кількості використаного пластику з точки зору шкоди навколишньому середовищу; **hothouse earth** – неможливість контролювати зміну клімату, що призведе до непридатності для проживання великих територій Землі; **hotumn** – осінь, коли температура тепліша за звичайну, що викликано зміною клімату; **reverse vending** – викладання порожніх пластикових пляшок в машину для переробки і отримання невеликої суми грошей за це [1, 5].

Інше джерело появи нових слів цієї групи – природні катаклізми, кількість яких зростає: **bombogenesis** – процес, при якому буря дуже швидко стає потужнішою через різке падіння атмосферного тиску; **supercell** – сильна гроза, протягом якої стовп обертового повітря всмоктується вгору; **laze** – туман лави: токсична хмара утворюється, коли гаряча лава впадає в холодну морську воду; **frenado** – вогняне торнадо: сильний вітер, створений вогнем, який перетворюється на перевернутий конус [1, 5].

Медицина. Лексичні інновації даної групи виникають через необхідність нових найменувань захворювань, лікування і нових технологій у медичній сфері: **nanokicking** – процес, який перетворює стовбурові клітини на кістку; **e-skin** – тонкий матеріал або одяг з датчиками, що контролюють рух і тілесні функції, такі як частота серцевих скорочень і дихання; **space fever** – медичний стан, при якому температура тіла астронавта вище, ніж зазвичай через невагомість; **space gene** – частина ДНК людини, яка зазнає значних змін, коли людина перебуває в космосі; **broken-heart syndrome** – тимчасовий медичний стан, який впливає на серце, спричинений стресовою ситуацією; **hippotherapy** – використання верхової їзди як терапевтичного або реабілітаційного лікування; **social jetlag** – почуття втоми, спричинене відсутністю регулярного режиму сну. Як бачимо, практично всі ці лексичні новоутворення пов’язані з технічним прогресом [1, 5].

Гастрономія. Можна виділити декілька головних причин виникнення неологізмів даної групи. По-перше, це зростання інтересу сучасного суспільства до здорового харчування: **root-to-stem** – тенденція в кулінарії, що передбачає використання якомога більшої кількості фруктів або овочів; **mocktail** – безалкогольний коктейль, виготовлений з соку, трав, і содової; інтересу до кулінарії різних культур в умовах глобалізації: **egg coffee** – в’єтнамський гарячий напій з кави, жовтківки, цукру, згущеного молока; **iftar** – їжа мусульман під час заходу сонця, щоб перервати щоденний ніст під час Рамадану; **gochujang** – пряна паста в корейській кухні, виготовлена з червоного перцю чилі, клейкого рису і ферментованої сої; необхідність найменування нових інгредієнтів і страв: **crossushi** – круасан з суші; **sunion** – цибуля, яка не подразнює очі під час нарізання; інтерес до харчової промисловості і ресторанного бізнесу в умовах розвитку сучасних технологій: **mise en place** – кулінарний процес, в якому інгредієнти підготовлені і організовані перед приготуванням; **third-wave coffee** – тенденція в роздрібній торгівлі кавою, направлена на якісний продукт, виготовлений з використанням нових методів; **menu hacking** – прохання про їжу або напої, яких немає в меню [1, 2, 5].

Політика. Ціла низка лексичних інновацій цієї групи утворилась на основі суфікса (одночасно й акроніма) -OTUS (the short version of the phrase “of the United States”): **POTUS** – президент Сполучених Штатів; **FLOTUS** – перша леді Сполучених Штатів; **SCOTUS** – Верховний суд Сполучених Штатів; **TOTUS** – телесуфлер Сполучених Штатів. Є також нові слова, які виникли у зв’язку з різним ставленням до процесів глобалізації: **deglobalization** – деглобалізація; до президента Сполучених Штатів: **Trumpaganda** – пропаганда або інформація, що стосується Дональда Трампа або його адміністрації; до формування суспільної думки: **post-truth** – коли об’єктивні факти менш впливають на формування громадської думки, ніж емоції та особисті переконання [3, 4, 5].

Технології. Велика низка неологізмів даної сфери виникла у зв’язку з необхідністю найменування нових технічних засобів на тлі швидкого розвитку сучасних технологій: **airplane mode** – режим роботи пристрою, коли він не може надіслати і отримувати повідомлення, мати доступ до Інтернету, але залишається доступним для інших функцій; **P2P** (*peer-to-peer*) – мережі, в яких кожен комп’ютер може працювати як сервер, дозволяючи спільний доступ до файлів; **multicopter** – гелікоптер з декількома гвинтами; **robo-adviser** – комп’ютерна система з алгоритмами для надання фінансових консультацій; **haptics** – використання електронного або механічного генерованого руху, яке користувач відчуває через дотик [1, 2, 3].

Фінанси, торгівля. Найбільша кількість нової лексики, що охоплює цю групу, стосується перш за все зацікавленості компаній у прибутку, що спонукає їх до створення всіх нових моделей і засобів маркетингу: **zozosuit** – цільний

одяг з датчиками, які вимірюють розміри користувача для придбання предметів одягу на замовлення; **bundle buying** – комплексна покупка речей, які добре поєднуються; **pay-what-you-can** – спосіб продажу товарів, що дозволяє покупцеві оплатити тільки те, що вони можуть собі дозволити; **Amazon effect** – збільшення електронної комерції та, як наслідок, закриття багатьох фізичних магазинів, названих на честь інтернет-магазину Amazon. Неологізми **kakeibo** (японський підхід до управління грошима: використання журналу для планування та контролю витрат), **cart abandonment** (практика додавання елементів до онлайн-кошика без здійснення покупки), **stoozing** (запозичення грошей під нульовий відсоток, який пропонують банки за кредитною картою) відображають сучасну людину в її поведінці з грошовими операціями та бюджетом. А такі лексичні інновації як **price gouging** (несправедливе підвищення цін на товари або послуги), **attention economy** (економічна система, де компанії конкурують, щоб привернути увагу потенційних споживачів), **surveillance capitalism** (економічна система, де компанія, як правило, веб-сайт, заробляє, продаючи особисті дані своїх користувачів іншим компаніям); **fintech** (компанії, які використовують новітні технології в банківській та фінансовій сферах) демонструють діяльність компанії у сучасному техногенному світі [1, 2, 5].

Робота. В останні роки на ринках праці пропонуються нові, сучасні професії та види діяльності, назви яких вимагають докладного тлумачення. Наприклад, **cat cuddler** – той, хто займається доглядом за кішками в центрі порятунку тварин або ветеринарній клініці; **scare actor** – людина, чия робота полягає в тому, щоб залякати людей на туристичних атракціонах, наприклад, одягаючись як монстр і вистрибуючи на них; **zoogler** – співробітник Google, який працює в офісі компанії в Цюріху. Ситуацію на сучасному ринку праці можна продемонструвати наступними неологізмами: **gig economy** – ринок праці, що характеризується переважанням короткострокових контрактів або позаштатною роботою; **brain belt** – територія країни, яка приваблює багатьох розумних людей до роботи в сучасних галузях; **tasker** – людина, яка знаходить роботу, використовуючи онлайн-ринок; **zebra** – нова компанія, яка прагне і поліпшити суспільство і отримати прибуток. Цікавим у цій тематичній групі виявився неологізм **sweatworking** – діяльність, що поєднує роботу в мережі з фізичними вправами, наприклад, відвідування тренажерного залу з діловими клієнтами, що показує сучасні тенденції в робочих моментах [1, 3, 5].

Закон. Лексичні інновації даної групи відображають як тяжкі злочини, так і правопорушення, характерні для сьогодення. Цікаво, що порушення закону пов'язані зазвичай з Інтернет-технологіями: **jackpotting** – злом системи банкомату; **transaction laundering** – використання платіжної системи компанії для обробки платежів за незаконні продукти та послуги; **cryptojacking** – незаконне використання комп'ютера для отримання нової криптовалюти. Декілька неологізмів утворилися у зв'язку з актуальною проблемою порушень правил на дорозі: **distracted walking** – перетин дороги під час перегляду мобільного телефону, що створює небезпеку для автомобілістів та інших пішоходів; **smombie** – пішохід, який відволікається на свій мобільний телефон; **zombie law** – закон, який забороняє людям перетинати дорогу і користуватися мобільним телефоном одночасно. Як бачимо, вони також пов'язані з сучасними технологіями [1, 5].

Відпочинок. Спорт. Неологізми даної групи виникли у зв'язку з необхідністю найменування нових видів відпочинку і фізичної активності: **maternymoon** – відпочинок протягом декретної відпустки; **daddymoon** – відпочинок майбутнього батька з друзями до народження дитини; **river bugging** – відпочинок у дуже маленькому надувному човні у формі крісла (річковий жук) вздовж річки; **wild cycling** – вивчення сільської місцевості на велосипеді, використовуючи лише невеликі доріжки та провулки; **slow adventure** – не вимогливий фізично відпочинок на свіжому повітрі; **bokwa** – вправи в класі з іншими людьми, які поєднують танцювальні рухи і степ-аеробіку. Популярними стають також нові слова, пов'язані з напруженим темпом сучасного життя і потребою людини у відпочинку впродовж дня: **napercise** – заняття фізичними вправами, які включають сон протягом короткого часу; **nap bar** – платне місце, де можна поспати вдень; **sleep pod** – невелике приміщення, де можна трохи поспати вдень [1, 5].

Висновки та перспективи подальшого дослідження. Досліджуваний матеріал показав, що найбільш продуктивною за кількістю неологізмів, які виникли протягом минулого року, виявилась сфера, що охоплює характеристику і діяльність людини у сучасному світі.

Переважає більшість лексичних інновацій має чіткий зв'язок з комп'ютеризацією і сучасними технологіями. Поява нових лексичних одиниць, таким чином, служить своєрідним відображенням різних, часом суперечливих трендів розвитку сучасного суспільства.

Перспективою подальшого дослідження має стати дослідження неологізмів у різних аспектах, найпоширеніших сфер їх утворення, особливостей закріплення і функціонування в мові.

Література:

1. About words. A blog from Cambridge dictionary. Category: new words. 2018. URL: <https://dictionaryblog.cambridge.org/category/new-words/> (дата звернення: 21.01.2019).
2. Michele Debczak. 25 of the New Words Merriam-Webster Is Adding to the Dictionary in 2018. URL: <http://mentalfloss.com/article/556420/25-new-words-merriam-webster-adding-dictionary-2018> (дата звернення: 22.01.2019).
3. 10 English words you need for 2018. Categories: Blog. Tags: Learn English, resources to learn English, Vocabulary. Oxford house. Language courses. URL: <https://oxfordhousebcn.com/en/10-english-words-you-need-for-2018/> (дата звернення: 21.01.2019).
4. 16 Brand New Words added to the English Dictionary in the New Year (2018). Learnex. Free Online English Lessons. URL: <http://www.learnex.in/slang-words-added-in-new-year-2018/> (дата звернення: 21.01.2019).
5. Oxford English Dictionary. URL: <http://www.oed.com/> (дата звернення: 21.01.2019).